

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **U.- I.H., a. s.**, R.B., IČO: X., zastúpený: JUDr. K.I., advokátka so sídlom K.B. proti žalovanému: **Č., a. s.**, M.B., IČO: X., zastúpený: JUDr. P.M., advokát so sídlom D.B., **o zaplatenie 1 000 000 eur s príslušenstvom**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. decembra 2010, č. k. 34Cb 61/2002-739 v znení opravného uznesenia z 31. decembra 2010, č. k. 34 Cb 61/2002-755, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 15. decembra 2010, č. k. 34 Cb 61/2002-739 v znení opravného uznesenia z 31. decembra 2010, č. k. 34 Cb 61/2002-755 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zo dňa 15.12.2010, č. k. 34Cb 61/2002-739 návrh žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol. Zároveň podľa § 151 ods. 3 O. s. p. rozhodol, že o trovách konania bude z dôvodu zložitosti prípadu, spočívajúcej v dĺžke konania, rozhodnuté až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou podanou na súd dňa 19.12.2002, v znení opravy z 30.11.2005, si žalobca uplatnil na súde právo na zaplatenie 1 000 000 eur istiny z príslušenstva z titulu náhrady škody z dôvodu porušenia zmluvy o obstarávaní obchodov so zahraničnými cennými papiermi, ich vysporiadaní a správe a zmluvy o autorizácii inštrukcií pre vysporiadanie obchodov s cennými papiermi a s tým súvisiacich peňažných prevodov zasielaných faxom z 28. mája 1999, uzatvorených medzi

žalobcom a žalovaným. Podľa týchto zmlúv bol žalovaný zaviazaný prijímať faxové inštrukcie k vysporiadaniu obchodov s cennými papiermi v súlade so zmluvou o obstarávaní obchodov za predpokladu použitia správneho znaku série a kontrolného čísla a faxovej tabuľky v termínoch, ktoré sú v súlade s obchodnými podmienkami pre obstarávanie obchodov so zahraničnými cennými papiermi, ich vysporiadanie a správa, ktoré sú súčasťou uvedenej zmluvy a podľa faxových dispozícií klienta uskutočnených klientom, prípadne oprávnenými osobami, zrealizoval žalovaný vysporiadanie obchodu žalobcu s 1 000 kusmi zahraničných cenných papierov eurobondov, označených ako SKWF 11,25 03/07 ISIN X SO116904672, denominovaných v EUR v nominálnej hodnote 1 000 eur/kus v celkovej hodnote 1 000 000 eur ako prevod zahraničných cenných papierov na tretiu osobu - spoločnosť G.G., s. r. o., B. B. ako obchod bez finančného vysporiadania - protiplnenia v prospech tejto tretej osoby na základe faxovej inštrukcie žalobcu s dňom vysporiadania 11. januára 2001 z majetkového účtu cenných papierov, ktorý má žalobca vedený u žalovaného.

Žalobca tvrdil, že obchod podľa neho žalovaný nemal zrealizovať. Žalobcovi v dôsledku neoprávneného prevodu cenných papierov mala vzniknúť škoda vo výške nominálnej hodnoty uvedených cenných papierov v sume 1 000 000 eur. Dovoľával sa zodpovednosti podľa § 373 Obchodného zákonníka, ako aj podľa ustanovení § 570 a nasledujúce Obchodného zákonníka, upravujúcich mandátnu zmluvu.

Z dokazovania mal súd za preukázané, že zo strany žalovaného k porušeniu povinnosti zo záväzkového vzťahu, majúce za následok vznik škody, nedošlo, preto nie je daná ani zodpovednosť žalovaného za jej úhradu. Z uvedeného dôvodu žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť alebo zmeniť a žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 699 762,40 eur s prísl. Odvolateľ namietal aj voči výške trov, ktoré boli žalovanému priznané.

Súd prvého stupňa po tom, ako bolo jeho prvé rozhodnutie zrušené odvolacím súdom, mal doplniť dokazovanie ohľadom hodnovernosti a záväznosti faxovej inštrukcie z 11. januára 2001, podpísanej Ing. R., na základe ktorej žalovaný zrealizoval sporný prevod zahraničných cenných papierov. Ďalej mal zistiť, kedy sa presne žalovaný dozvedel o zmenách v štatutárnom orgáne žalobcu, vykonaných mimoriadnym valným zhromaždením žalobcu zo 4. januára 2001. Napriek uvedenému usmerneniu podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v tomto smere nevykonal žiadne dokazovanie. Z dôkazov doložených do spisu nie je možné uzavrieť, že inštrukcia z 11. januára 2001, opatrená podpisom Ing. R., doložená do spisu vo fotokópii, bez opatrenia odtlačkom pečiatky žalujúcej spoločnosti, bez

opatrenia dátumu a hodiny odoslania, bez čísla faxu, z ktorého bola odoslaná, je inštrukciu bezchybnou a záväznou, na základe ktorej bol žalovaný povinný realizovať sporný prevod. Súd prvého stupňa neodstránil pochybnosti o odoslaní a prijatí druhej inštrukcie dňa 11. januára 2001 o 11:15 hod., napriek tomu túto skutočnosť uvádza ako preukázanú, čo má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Súd prvého stupňa nechal bez povšimnutia námietku žalobcu, že žalovaný porušil zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 11a písm. b/ zákona č. 21/1992 Zb. o bankách v znení zákona č. 367/2000 Z. z., lebo nekonal s odbornou starostlivosťou. Pri výkone s odbornou starostlivosťou nemal problém oboznámiť sa so zmenami štatutárneho orgánu žalobcu, lebo pobočka žalovaného v B. B. už 2. januára 2001 preukázateľne zrušila oprávnenie Ing. R. podpisovať a konať za žalobcu a Ing. R. bol vyčiarknutý z radu osôb oprávnených konať a podpisovať za žalobcu. Vzhľadom na počítačové spracovanie údajov a informácií v bankách žalovaný mal mať možnosť už 2. januára 2001 zistiť personálne zmeny u žalobcu. V tejto časti je rozhodnutie sporu nepreskúmateľné, lebo s námietkou podstatnou pre vyriešenie sporu sa nezaoberal.

Pokiaľ sa súd prvého stupňa upriamil na úverovú zmluvu a zmluvu o zabezpečovacom prevode práva k cenným papierom, ušlo jeho pozornosti, že úver bol poskytnutý v sume 12 500 000 Sk a hodnota cenných papierov bola 1 000 000 eur, čo je značný nepomer. Navyše splatnosť úveru bola zmluvne dohodnutá k 31. decembru 2005, pričom prevod cenných papierov sa uskutočnil 11. januára 2001, teda ešte pred zmluvne dohodnutou splatnosťou úveru. Vzhľadom na uvedené, bez ďalších skutočností nie je možné spájať sporný prevod cenných papierov so zmluvnými povinnosťami žalobcu, ktoré mu vyplývali z uvedených zmlúv.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p.) s usmernením, aby v novom konaní odstránil uvedené pochybenia a vo veci znovu rozhodol.

Súd prvého stupňa, ktorému sa vec opakovane vrátila na nové konanie, pokračoval v ďalšom, v zmysle usmernení odvolacieho súdu.

Žalobca si v tomto súdnom konaní (prvostupňovom aj odvolacom) uplatňuje právo na náhradu škody, ktorá mu údajne vznikla zavinením žalovaného. Z tvrdení žalobcu vyplýva, že žalovaný neoprávnene realizoval prevod predmetných cenných papierov v celkovej

hodnote 1 000 000 eur na základe faxovej inštrukcie podpísanej p. Ing. B., eventuálne na základe faxovej inštrukcie podpísanej p. Ing. R., čím mala vzniknúť žalobcovi škoda.

Odvolačný súd uložil súdu opakovane skúmať skutkové okolnosti realizácie prevodu cenných papierov, ktoré žalobca analyzuje a spochybňuje v odvolaní proti rozhodnutiu súdu zo dňa 10.06.2009, ktorým súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania s tým, že žalovaný neporušil právnu povinnosť, ktorá by mala za následok vznik škody, tak ako to v žalobe opísal žalobca.

Žalovaný mal spôsobiť žalobcovi škodu tak, že v rozpore so svojimi povinnosťami, ktoré mu vyplývali zo Zmluvy o obstarávaní obchodov so zahraničnými cennými papiermi, ich vyporiadaní a správe, ktorú uzavrel so žalobcom dňa 28.05.1999, Zmluvy o autorizácii inštrukcií pre vyporiadanie obchodov s cennými papiermi a s tým súvisiacich peňažných prevodov zasielaných faxom, ktorú uzavrel so žalobcom dňa 28.05.1999, Zákona č. 21/1992 Zb. o bankách, dňa 11.01.2001 neoprávnene previedol 1 000 ks zahraničných cenných papierov SKWF 11,25 03/07 ISIN X SO 116904672 v celkove nominálnej hodnote 1 000 000 eur, ktoré sa nachádzali na majetkovom účte žalobcu vedenom žalovaným, na účet spoločnosti G., s. r. o. (IČO: X.) vedený v S., a. s., a to na základe neplatnej faxovej inštrukcie žalobcu zo dňa 11.01.2001 podpísanej neoprávnenou osobou Ing. B., čím žalobcovi spôsobil škodu zodpovedajúcu hodnote týchto cenných papierov, garantovanému úrokovému výnosu z nich a ušlému zisku.

Súd sa opakovane zaoberal skutkovými okolnosťami tejto právnej veci, analyzoval výpovede svedkov, ktorí mali vedomosť o okolnostiach realizácie prevodu cenných papierov na strane žalobcu aj žalovaného a bral na vedomie aj výsledky trestného konania, ktoré sa zaoberalo postupom účastníkov prevodu.

Prevod cenných papierov bol realizovaný na základe faxovej inštrukcie podpísanej Ing. R., čiže osobou zapísanou v obchodnom registri ako oprávnenou konať za žalobcu v čase uskutočnenia právneho úkonu, pričom táto faxová inštrukcia bola zaslaná ako oprava faxovej inštrukcie podpísanej Ing. B..

Ing. R. v rovnaký deň a v časovej nadväznosti poslal po uvedení si, že na strane žalobcu došlo k pochybeniu, druhú faxovú inštrukciu, s rovnakým kontrolným číslom, na rovnaký prevod cenných papierov. Nešlo o novú faxovú inštrukciu, ale o opravenú faxovú inštrukciu, t. j. na ten istý prevod zo zahraničných cenných papierov, ibaže podpísanú

oprávnenou osobou, a to Ing. R.. Konanie Ing. R. o. i. preukazuje aj skutočnosť, že vôľou žalobcu bolo prevod cenných papierov uskutočniť.

Skutočnosť, že žalobca neinformoval včas žalovaného o zbavení Ing. R. funkcie predsedu predstavenstva a dokonca sa snaží vyvodiť zodpovednosť žalovaného za škodu, zakladá právo žalovaného na náhradu škody voči žalobcovi z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobcom, nie naopak.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa poukázal aj na čl. 3 ods. 7 Zmluvy o obstarávaní obchodov a na čl. 6 ods. 15 Zmluvy o autorizácii. Ako súd uvádza, tieto zmluvné ustanovenia oslobodzujú žalovaného od zodpovednosti za škodu v prípade, že by jej vznik zaviniel.

Súd mal za to, že: „Klient bol zodpovedný za správne vyplnenia objednávky a niesol prípadné následky svojho chybného zadania objednávky. Klient bol povinný nahradiť banke škodu vzniknutú nesplnením jeho povinností, prípadne dodaním chybných alebo neúplných údajov v rozpore s obchodnými podmienkami. Banka neniesla zodpovednosť v prípadoch nepresných údajov v súlade s obchodnými podmienkami. Žalovaný bez predchádzajúceho oznámenia žalobcu o zmene osôb oprávnených konať za žalobcu, ktorá informačná povinnosť vyplývala pre žalobcu z článku 3 bodu 7 zmluvy o obstarávaní, nemal dôvod nedôverovať v správnosť zápisu štatutárnych zástupcov v obchodnom registri. Žalobca si svoju oznamovaciu povinnosť zakotvenú v predmetnej zmluve nesplnil.“

Súd mal ďalej za to, že: „i v prípade opravy podpisu osoby konajúcej za žalobcu nešlo o nový obchod s nutnosťou použitia nového kontrolného čísla faxovej inštrukcie, ale o obchod totožný s prvou inštrukciou, riešiteľný opakovaním inštrukcie toho istého kontrolného čísla.“ Z uvedeného vyplýva, že na základe zistenia skutkových okolností tejto právnej veci a aplikácie príslušných zmluvných ustanovení, ktoré upravujú právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným, súd uznal tvrdenia žalobcu za pravdivé a akceptoval aj aplikáciu príslušných zmluvných ustanovení, podľa ktorých bola prípustná oprava faxovej inštrukcie, v tomto prípade k nej aj došlo. Z uvedeného vyplýva, že riadnou faxovou inštrukciou je až opravená inštrukcia, podpísaná Ing. R. ako predsedom predstavenstva, zapísaným v obchodnom registri a na jej základe bol vykonaný prevod cenných papierov.

Súd v odôvodnení ďalej uvádza, že z výpisu z obchodného registra žalobcu vyplýva, že k 11.01.2001 bol v obchodnom registri ako predseda predstavenstva žalobcu zapísaný

Ing. M.R. a špekulácie o spochybňovaní jeho oprávnenia konať v mene žalobcu považoval vzhľadom na právnu povahu zápisov v obchodnom registri za bezpredmetné.

Súd v odôvodnení poukázal aj na čl. IV bod 4 zmluvy o úvere zo dňa 21.12.2000 „dlžník nie je oprávnený uhradiť úver pred dohodnutou konečnou splatnosťou, ak sa strany nedohodnú inak“, t. j. môžu sa dohodnúť v záujme predídenia vzniku škody v rozsahu, v akom ju uvádza žalobca, napr. tak, že istinu 12 500 000 Sk, ktorá je predmetom tejto úverovej zmluvy, obratom žalobca po poskytnutí úveru vráti a zaplatí úrok 15% ročne, podľa úverovej zmluvy za obdobie odo dňa poskytnutia úveru do 31.12.2005, čiže do dňa konečnej splatnosti istiny a veriteľ mu na základe takejto dohody urobí spätný prevod zahraničných cenných papierov. Takýto postup by veriteľa uspokojil, pretože by bol splnený účel úverovej zmluvy a dlžník by zamedzil vzniku škody a zahraničnými cennými papiermi by mohol disponovať.

Súd mal za to, že vtedy by sa zabezpečené akcie stali opätovne majetkom žalobcu. Mohlo sa tak stať kedykoľvek po nadobudnutí účinnosti úverovej zmluvy. Žalobca však úver v podstate zmenených lehotách splatnosti nesplatil ani nevrátil - sumu 12 500 000 Sk si ponechal pravdepodobne na financovanie svojej obchodnej činnosti. Zo strany veriteľa G., spol. s r. o. došlo k odstúpeniu od úverovej zmluvy, a to listom z 18.07.2001, čo žalobca akceptoval. Veriteľ G., spol. s r. o. sa tak stal majiteľom cenných papierov s konečnou splatnosťou.

V odôvodnení rozsudku prvostupňový súd ďalej uvádza, že prehodnotením vykonaných dôkazov má za to, že dostatočne vykonal dokazovanie aj ohľadne hodnovernosti a záväznosti faxovej inštrukcie zo dňa 11.01.2001, podpísanej Ing. R.. Pokiaľ ide o porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného, žalobca najprv tvrdil, že na zadanie faxovej inštrukcie bol oprávnený jedine Ing. R. (riadok 9 zhora na strane 3 žaloby). Následne, keď sa preukázalo, že Ing. R. (ako predseda predstavenstva žalobcu oprávnený konať samostatne) prejavil za žalobcu vôľu na vyporiadanie obchodu, a to vo forme ním podpísanej inštrukcie, ktorá bola doručená žalovanému v ten istý deň ako faxová inštrukcia podpísaná Ing. B. a zároveň ešte predtým, ako žalovaný zrealizoval prevod cenných papierov z majetkového účtu žalobcu, žalobca spochybnil oprávnenie Ing. R. konať za spoločnosť, a to tým spôsobom, že tvrdil, že Ing. R. dňa 02.01.2001 odstúpil z funkcie predsedu predstavenstva žalobcu (č. l. 96), resp. dňa 04.01.2001 bolo toto jeho odstúpenie z funkcie prerokované na mimoriadnom valnom zhromaždení žalobcu.

Po tom, čo bol žalovaný upozornený na zásadu ochrany osôb konajúcich v dôvere v zápis do Obchodného registra, vyjadrenú v § 27 Obchodného zákonníka a na to, že žalovaný sa o zmenách v predstavenstve žalobcu dozvedel až 24.01.2001, žalobca založil do súdneho spisu list žalobcu adresovaný žalovanému z 09.01.2001 (č. l. 294), ktorý mal predstavovať oznámenie zmien v štatutárnom orgáne žalobcu. K tomuto listu ale neboli priložené žiadne prílohy preukazujúce jeho doručenie žalovanému.

Keď to žalovaný vytkol, žalobca prostredníctvom znaleckých posudkov spochybnil hodnovernosť faxovej inštrukcie podpísanej Ing. R. a prišiel s právnou konštrukciou o tom, že keď Ing. B. a Ing. P. dňa 02.01.2001 v pobočke žalovaného v B. B. zrušili podpisový vzor Ing. R., oznámili tým vlastne žalovanému, že Ing. R. prestal byť členom štatutárneho orgánu žalovaného.

Ako prvostupňový súd v odôvodnení ďalej uvádza, žalobca sa v tomto konaní domáha náhrady škody v zmysle § 373 Obchodného zákonníka a bol povinný preukázať v tomto konaní okrem porušenia právnej povinnosti zo strany žalovaného vznik škody a príčinnú súvislosť medzi škodou a porušením právnej povinnosti. Súčasne existenciu všetkých troch predpokladov musí preukázať žalobca. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že zo strany žalovaného k porušeniu povinnosti zo záväzkového vzťahu, majúce za následok vznik škody žalobcovi nedošlo, preto nie je daná ani zodpovednosť žalovaného za jej náhradu.

Proti napadnutému rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Uviedol, že odvolaním napáda celú výrokovú časť rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania. Odvolanie odôvodnil podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/, f/ O. s. p. V odvolaní žalobca uvádza, že odôvodnenie súdu o tom, že analyzoval výpovede svedkov, ktorí mali vedomosť o okolnostiach realizácie prevodu cenných papierov neobstojí, pretože súd prvého stupňa nevykonal žiadne vyhodnotenie výpovede svedka Ing. R., vypočutého na pojednávaní dňa 19.02.2004 a úplne ignoroval skutočnosti ním uvedené o tom, že až následne, po prevode, podpísal inštrukciu dodatočne ako novú inštrukciu s tým, aby sa nahradila tá predchádzajúca, že p. H. mu povedala následne, že je problém s podpisovými vzormi, na pôvodnej inštrukcii boli podpísané osoby, ktoré nemali podpisový vzor v banke. Uvádza, že výpoveď svedkyne RNDr. H. je zmätočná, rozporuplná, nepresvedčivá a že ani nepotvrdila, že druhá inštrukcia

bola skutočne doručená o 11:15 hod. dňa 11.01.2001 žalovanému a že jej vysvetlenie o časovom rozdiel v doručení prvej a druhej inštrukcie je iba jej subjektívny názor a v odôvodnení uznesenia KR PZ v B. B. z 20.09.2009 pred vyšetrovateľom PZ uviedla, že prevod cenných papierov bol uskutočnený de iure na základe inštrukcie p. B.. Ani v prípravnom konaní nebolo preukázané, že druhá inštrukcia, ktorú považovala za potvrdenie Ing. R., bola skutočne následne doručená 11.01.2001 žalovanému tak, ako to tvrdila, pretože orgány činné v trestnom konaní túto skutočnosť ani neprešetrovali. Bez vyhodnotenia zostali aj výpoveď Ing. H. a znalecký posudok vyhotovený súdnym znalcom Ing. J., Ing. O. predložené žalobcom a znalecký posudok vyhotovený súdnym znalcom Ing. N. predložený žalovaným, ktorý nevysvetlil možnosť či nemožnosť odoslania oboch inštrukcií v rovnakom čase. Žalobca uvádza, že súd nevykonal žiadne hodnotenie dôkazov podľa kritérií uvedených v § 132 O. s. p. a žiadny výsledok hodnotenia dôkazov, ani analýza výpovede svedkov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 122 až § 135 O. s. p. a nepremietol ich do odôvodnenia rozsudku, a teda je celé rozhodnutie súdu nepreskúmateľné. Žalobca ďalej poukazuje na to, že nebolo vôbec preukázané doručenie druhej faxovej inštrukcie žalovanému v ten istý deň a že v konaní neboli odstránené pochybnosti o odoslaní a prijatí druhej inštrukcie dňa 11.01.2001 o 11:15 hod. Namíeta, že napriek tomu súd prvého stupňa v rozsudku uvádza túto skutočnosť ako preukázanú, čo má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobca namíeta, že súd prvého stupňa v rámci hodnotenia dôkazov nemal dôvod prisúdiť pravdivostnú hodnotu listine - druhej faxovej inštrukcie, fotokópii, ktorej pravosť a pravdivosť bola celú dobu namietaná, poukazuje aj na to, že je v rozpore s vykonaným dokazovaním tvrdenie súdu o tom, že druhá faxová inštrukcia bola doručená pred realizáciou obchodu s cennými papiermi, pretože tieto skutočnosti neuviedla vo svojej výpovedi ani Dr. H., ani žiadny iný vypočutý svedok. Žalobca uvádza, že nemôže právne obstať ani tvrdenie súdu o tom, že žalovaný konal v dôvere v zápis do obchodného registra podľa § 27 ods. 2 Obchodného zákonníka, pretože práve podľa výpisu z obchodného registra, podľa ktorého banka vykonala kontrolu, čo potvrdzuje aj žalovaný, Ing. R. tam bol zapísaný ako predseda predstavenstva, oprávnený konať a podpisovať v mene žalobcu „samostatne“ a tak banka len na základe žiadosti, poznajúc výpis z obchodného registra, nemohla zrušiť predsedovi predstavenstva právo vyplývajúce a patriace mu zo zákona konať neobmedzene, vrátane disponovať s peniazmi na účte č. X.. Inak konala v rozpore so zákonom a predloženým výpisom z obchodného registra. Žalobca ďalej uvádza, že centrála banky v B. vedela o tejto vykonanej zmene dňa 02.01.2001, keď práve centrála zahraničnej pobočky

banky na S., žalovaný, sa vo svojom liste z 31.01.2001 odvoláva na to, že Ing. B. bol oprávnený konať a podpisovať samostatne podľa podpisového vzoru z 02.01.2001. Rovnako v ten istý deň boli zapísané ako osoby oprávnené disponovať s peniazmi na účte Ing. B. a Ing. P. ako členovia predstavenstva žalobcu s určeným spôsobom disponovania. Inak by banka nezrušila podpisový vzor predsedovi predstavenstva a nezapísala by iba členov predstavenstva ako oprávnené osoby, ak by mala k tomu iba výpis z obchodného registra a žiadosť, bez preukázania právneho dôvodu k zrušeniu. Poukazuje aj na to, že podľa výpisu z obchodného registra v rozhodnom období bol iba žalovaný zapísaný v obchodnom registri pod obchodným menom: Č., a. s., zahraničná pobočka v SR, so sídlom M.B., IČO: X., ako organizačná zložka zahraničnej osoby.

Pobočka

banky so sídlom v B. B. vôbec nebola zapísaná v obchodnom registri ako samostatná organizačná zložka a doposiaľ ani nie je. Táto tvorila neoddeliteľnú súčasť organizačnej zložky so sídlom v B.. Činnosť vykonávaná neexistujúcou organizačnou zložkou žalovaného v B. B. bola a je činnosťou samotnej zahraničnej pobočky v SR, organizačnej zložky zahraničnej osoby v B. a tieto údaje sú verejne známe z údajov uvedených vo výpise z obchodného registra. Žalobca tvrdí, že žalovaný teda preukázateľne vedel o tom, že Ing. R. ako predseda predstavenstva odstúpil z funkcie už 02.01.2001 a od tej doby ho už pobočka banky nevedla ako osobu oprávnenú konať a podpisovať za žalobcu a vtedy nemožno hovoriť o konaní v dôvere v údaje zapísané v obchodnom registri, a preto takýto vzťah nemôže byť chránený v zmysle § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka. Žalobca ďalej poukazuje na to, že keď žalovanému bola doručená prvá faxová inštrukcia podpísaná Ing. B., tento bol povinný konať s odbornou starostlivosťou a vtedy by zistil, že v rozhodujúcej dobe v obchodnom registri bolo zapísané, že ďalší členovia predstavenstva konajú v mene spoločnosti žalobcu vždy spoločne dvaja, a teda Ing. B. spolu s ďalším členom predstavenstva. Tento spôsob konania bol záväzný tak pre žalobcu, ako aj voči ďalším osobám. Právny úkon teda nebol platný a na tom nemení nič ani to, či žalovaný bol alebo nebol v dobrej viere. Žalovanému je možné dôvodne vytýkať pochybenie, keď na základe takéhoto úkonu dal ďalej pokyn svojej centrále, zahraničnej banke v P., na predaj cenných papierov. Aj bez poznania zmien týkajúcich sa osoby predsedu predstavenstva žalobcu, o čom však žalovaný mal vedomosť, bol žalovaný povinný konať v súlade s obsahom obchodného registra a v ňom uvedených údajov o žalobcovi. Tieto skutočnosti a údaje o spôsobe konania za žalobcu boli žalovanému veľmi dobre známe, vyplývali z obchodného registra žalobcu už v čase uzavretia zmluvy o obstarávaní obchodov s cennými papiermi, uzavretej medzi účastníkmi 28.05.1999 a boli nezmenené aj

v rozhodnom období. Podľa žalobcu je tvrdenie súdu o tom, že žalobca neinformoval včas žalovaného o zbavení Ing. R. funkcie predsedu predstavenstva a že táto skutočnosť zakladá právo žalovaného na náhradu škody voči žalobcovi z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobcom ako právne nedôvodné a súčasne v rozpore so zákonom. Žalobca namieta, že hypotetické predstavy súdu o tom, ako sa strany mohli dohodnúť na tom, že žalobca vráti G., s. r. o. istinu 12,5 mil. Sk a zaplatí jej úrok až do 31.12.2005 ku dňu splatnosti istiny a veriteľ by žalobcovi späťne vrátil cenné papiere, čím by sa zamedzilo údajne vzniku škody, nielenže je v rozpore s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR v uznesení z 25.06.2010 na str. 7 ods. 3, ale súčasne vôbec nesúvisí s meritom veci, nezodpovedá tomu, čo malo byť v konaní zisťované. Namieta, že súd vôbec nebral do úvahy skutočný obsah oboch zmlúv uzavretých medzi žalobcom a treťou osobou, ani to, že zabezpečovacia zmluva je absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ pre jej rozpor so zákonom a obchádzanie zákona, pretože prejav vôle oboch strán smeroval k dohode o tom, že G. s. r. o. natrvalo získala vlastnícke právo k cenným papierom, čo vyplýva z čl. IV. ods. 4, 2 zabezpečovacej zmluvy, s prihliadnutím na dohodnuté podmienky uvedené v zmluve o úvere, podľa ktorých splatnosť záväzku bola dohodnutá jednorázovo k 31.12.2005, pri vylúčení možnosti dlžníka splatiť záväzok pred dohodnutou lehotou splatnosti (čl. III. ods. 4, čl. IV. ods. 4). Avšak veriteľ bol oprávnený kedykoľvek požadovať od dlžníka okamžité splatenie (čl. VI. ods. 1, 3). Premyslený zámer veriteľa získať pre seba cenné papiere do trvalého vlastníctva bol viazaný na jeho právo požadovať od dlžníka zaplatenie zmluvnej pokuty. Takúto dohodu nie je možné uzatvoriť pred vznikom samotného záväzku, ani pred jeho splatnosťou, pretože tým by bol vylúčený zabezpečovací charakter a účel takejto zmluvy podľa zákona. Žalobca ďalej uvádza, že záver súdu, že ak by žalobca konal podľa predstavy súdu, zamedzil by tak vzniku škody a s cennými papiermi by mohol disponovať, je absurdný, neprípustný a vyvoláva dôvodné pochybnosti o správnosti doterajšieho postupu a riešenia veci konajúcim súdom a odôvodnenie v tejto časti nemá žiadny význam. Žalobca nepovažuje za správne ani právne posúdenie veci súdom, podľa ktorého neoznámenie zmeny, týkajúcej sa osoby predsedu predstavenstva, znamená porušenie zmluvnej povinnosti žalobcu a vylučuje uplatňovanie nároku na náhradu škody voči žalovanému v prípade, že by táto zavinením žalovaného skutočne vznikla pri súčasnom konštatovaní, že uvedené zmluvné ustanovenia oslobodzujú žalovaného od zodpovednosti za škodu v prípade, že by jej vznik zaviniel. Žalobca ďalej uvádza, že zrejme nedopatrením je v rozsudku uvedený čl. 6 ods. 15 zmluvy o autorizácii, hoci správne má byť zmluvy o obstarávaní obchodov a rovnako predpokladá, že iba nedopatrením sa v odôvodnení

rozsudku uvádza zavinenie žalovaného v súvislosti so vznikom škody, keďže úprava náhrady škody podľa § 373 Obchodného zákonníka spočíva v objektívnej zodpovednosti. Poukazuje však na čl. 6 ods. 15 zmluvy o obstarávaní obchodov, ktorý upravuje, aké údaje má obsahovať inštrukcia, pokiaľ obchodné podmienky neustanovujú inak postup banky po doručení inštrukcie, ale aj to, že obchodná korešpondencia zmluvných strán bude realizovaná prostredníctvom zmluvných strán, ktoré budú záväzné pre obidve zmluvné strany (čl. 6 ods. 3 v previazanosti na čl. 10 ods. 7 zmluvy). Žalobca poukazuje na čl. 6 ods. 5 zmluvy (čl. 6 ods. 15 zmluvy nadväzuje na čl. 6 ods. 5 zmluvy), ktorý obsahuje a špecifikuje údaje, ktoré má inštrukcia a uvádza, že za chybný alebo nepresný údaj v inštrukcii nemožno považovať neoznámenie zmeny v osobe predsedu predstavenstva tak, ako to tvrdí súd, pretože z údajov zapísaných v obchodnom registri vyplýva spôsob konania a podpisovania za spoločnosť a tieto sú zo zákona záväzné aj voči tretím osobám, bez ohľadu na podmienky uvedené v zmluve. Poukazuje aj na to, že žalovaný vzhľadom na centrálny technický systém prepojenia informácií a údajov o klientoch mal už dňa 02.01.2001 vedomosť o tom, že predseda predstavenstva nie je oprávnený konať za žalobcu, inak by Ing. R. ako štatutárneho zástupcu úplne nevykazoval z podpisovania a konania za spoločnosť. Žalobca opakovane poukazoval na záväznosť čl. 6 ods. 3 a čl. 10 ods. 7 zmluvy o obstarávaní obchodov v tej súvislosti, že druhá faxová inštrukcia bola bez akéhokoľvek čísla faxu, z ktorého bola odoslaná, hoci faxové spojenie podľa zmluvy bolo záväzné pre obe strany a iba taká inštrukcia mohla byť považovaná za náležite uskutočnený právny úkon, a teda doručená žalovanému v súlade so zmluvou. V konaní nebolo preukázané, že druhá faxová inštrukcia podpísaná Ing. R. bola odoslaná a prijatá dňa 10.01.2001 o 11:15 hod. v súlade s podmienkami dohodnutými v zmluve. Zároveň namieta, že okolnosti, tak ako ich uviedol súd, nemôžu oslobodzovať žalovaného od jeho zodpovednosti za škodu, pretože sa nejedná o okolnosti vylučujúce zodpovednosť v zmysle § 374 Obchodného zákonníka. Nejedná sa o také prekážky, ktoré boli neodvratné a neprekonateľné a navyše, tieto žalovanému ani nebránili v plnení, keď žalovaný zrealizoval obchod so zahraničnými cennými papiermi. Zistené nedostatky boli odstrániteľné a prekonateľné, tieto však mali pôvod v nedostatočnej odbornej starostlivosti a v nedostatočnom odbornom prístupe zo strany banky pri realizácii obchodu. Liberačné dôvody na strane žalovaného neexistovali. Žalobca poukázal aj na uznesenie z 25.06.2010, sp. zn. 6 Obo 120/2009, v ktorom Najvyšší súd SR konštatoval, že predchádzajúci rozsudok súdu prvého stupňa z 10.06.2009 je nepreskúmateľný, pretože súd prvého stupňa nechal bez povšimnutia námietku žalobcu o tom, že žalovaný porušil zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 11a písm. b/ zákona č. 21/1992 Zb. v znení zákona

č. 367/2000 Z. z., lebo nekonal s odbornou starostlivosťou, keď námietkou podstatnou pre vyriešenie sporu sa nezaoberal a pri vydaní ďalšieho rozhodnutia dňa 15.12.2010, táto námietka vznesená žalobcom, podrobne zdôvodnená v podaní doručenom súdu 20.05.2009, zostala opakovane bez povšimnutia. Súd prvého stupňa nielen, že sa s ňou nezaoberal, ale túto úplne ignoroval a v odôvodnení vydaného rozsudku k vznesenej námietke súd nezaujal žiadne stanovisko. Súd nebral do úvahy ani to, že zmluva o obstarávaní obchodov zo dňa 28.05.1999 bola uzavretá aj podľa zákona č. 600/1992 Zb. v znení účinnom v čase jej uzavretia. Podľa § 33 ods. 1, 3 zákona č. 600/1992 Zb. v znení zákona č. 331/2000 Z. z. je táto zmluva zmluvou mandátnou a spravuje sa ustanoveniami Obchodného zákonníka. Podľa § 567 Obchodného zákonníka je mandatár povinný postupovať pri zariadovaní záležitostí s odbornou starostlivosťou. Žalobca uvádza, že z uvedeného vyplýva, že aj podľa ďalšieho zákonného ustanovenia bol žalovaný ako mandatár povinný postupovať pri obstarávaní obchodov pre žalobcu s odbornou starostlivosťou. Obchodovanie s prevoditeľnými cennými papiermi a správa cenných papierov bola v rozhodnom období predmetom podnikania žalovaného a vzhľadom aj na túto skutočnosť je zákonný nárok na odbornosť žalovaného zrejmy, nepochybný a dôvodný. Uzatvorením zmluvy prebral žalovaný povinnosť aj voči žalobcovi postupovať pri vykonávaní činnosti s takou odbornosťou, ktorá sa u osoby, ktorá takúto činnosť vykonáva profesionálne, nielen predpokladá, ale aj vyžaduje v danej oblasti, v ktorej vykonávajú činnosť osoby odborne zdatné. Aj keby pri výkone svojej činnosti žalovaná banka nezistila také okolnosti, ktoré pri zachovaní odbornej starostlivosti zistiť mala, je banka zodpovedná za škodu, ktorá následkom toho jej klientovi, žalobcovi, vznikne podľa § 373 Obchodného zákonníka. Nároky na odborný postup banky a výkon činnosti s odbornou starostlivosťou zákonodarca požaduje dôvodne, a to aj vzhľadom na vysokú hodnotu cenných papierov, s ktorými banka obchoduje, ktoré jej boli zverené a ku ktorým banka vykonáva správu. Žalobca poukazuje, že aj keď tieto okolnosti uviedol vo svojich vyjadreniach či prednesoch, naposledy v písomnom stanovisku z 02.12.2010, konajúci súd prvého stupňa všetky námietky uvádzané žalobcom ponechal bez povšimnutia, vôbec sa s nimi nevysporiadal, čo má za následok nepreskúmateľnosť celého rozhodnutia, a to aj s prihliadnutím na skutočnosti uvedené v odvolaní. Na základe uvedených skutočností žalobca žiadal napadnutý rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť a zaviazat' žalovaného na náhradu trov konania. Alternatívne žalobca žiadal napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a zároveň žiadal zaviazat' žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie žalovaného podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní rozsudku v medziach dôvodov odvolania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, a preto mu treba vyhovieť.

Žalobca počas doterajšieho konania na súde prvého stupňa, ako aj v jeho odvolaniach, namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci, v dôsledku čoho súd prvého stupňa nesprávne právne zhodnotil predmet sporu, čo sa prejavilo ako v rozsudku súdu prvého stupňa z 1. decembra 2005, č. k 34 Cb 61/02-241, z 10. júna 2009, č. k. 34 Cb 61/02-591, keď Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim rozhodnutím - uznesením zo 17. mája 2007, č. k. 6 Obo 231/06-289 a z 25. júna 2010, č. k. 6 Obo 120/2009-703 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, tak aj v rozsudku prvostupňového súdu z 15. decembra 2010, č. k. 34 Cb 61/2002-739, keď bez ohľadu na názor odvolacieho súdu opätovne rozhodol bez toho, aby doplnil dokazovanie v zmysle usmernenia odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto poukazuje na ust. § 226 O. s. p., podľa ktorého, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Odvolací súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že súd prvého stupňa bez doplnenia dokazovania ohľadom hodnovernosti a záväznosti faxovej inštrukcie z 11. januára 2001, podpísanej Ing. R., na základe ktorej žalovaný zrealizoval sporný prevod zahraničných cenných papierov, vyhodnotil túto ako záväznú pre žalobcu, a to len z dôkazov už založených v spise, pričom sa vôbec nezaoberal námietkami žalovaného, že inštrukcia z 11. januára 2001, opatrená podpisom Ing. R., doložená do spisu, je fotokópia bez uvedenia čísla faxu, z ktorého bola odoslaná, bez odtlačku pečiatky žalujúcej spoločnosti, dátumu a hodiny odoslania. Teda prvostupňový súd neodstránil pochybnosti spočívajúce v odoslaní a prijatí druhej inštrukcie z 11. januára 2001 o 11,15 hod. Súd prvého stupňa bez akýchkoľvek dôkazov v napadnutom rozsudku konštatoval, že inštrukcia podpísaná Ing. R. bola doručená žalovanému ešte predtým, ako žalovaný zrealizoval prevod cenných papierov z majetkového účtu žalobcu. Ak vychádzal z výpovede svedkyne dr. H., z tejto výpovede sa však nedá ustáliť záver, aký prijal prvostupňový súd. Odvolací súd je názoru, že rozpory vo výpovedi svedkyne H. treba odstrániť jej vypočutím, ako aj vypočutím Ing. R. (o okolnostiach, prečo podpisoval predmetnú

inštrukciu, keď už nebol osobou na to oprávnenou, kedy ju podpisoval) a Ing. B. (prečo podpisoval inštrukciu, na ktorú nebol oprávnený).

Napriek názoru odvolacieho súdu sa prvostupňový súd nevysporiadal s námietkou žalobcu o porušení zákonnej povinnosti žalovaného, ktorá mu vyplývala z ust. § 11a písm. b/ zák. č. 21/1992 Zb. o bankách v znení zákona č. 367/2000 Z. z., a to, že žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou. Súd prvého stupňa náležite nevyhodnotil skutočnosť, že žalovaný cestou svojej pobočky v B. B. bol už 2. januára 2001 oboznámený so zmenami štatutárneho orgánu žalobcu, pričom došlo k tomuto dátumu k zrušeniu oprávnenia Ing. R. podpisovať a konať za žalobcu a Ing. R. bol vyčiarknutý z radu osôb oprávnených konať a podpisovať sa za žalobcu. Odvolací súd sa pridržiava svojho názoru vysloveného v uznesení z 25. júna 2010, č. k. 6 Obo 120/2009-703, poukazujúc na počítačové spracovanie údajov a informácií v bankách, teda aj u žalovaného, žalovaný mal možnosť už od 2. januára 2001 zistiť personálne zmeny u žalobcu. V novom konaní prvostupňový súd sa touto okolnosťou nezaoberal, a to napriek tomu, že vyriešenie tejto okolnosti má kľúčové postavenie pri rozhodovaní v danom spore. Poukazuje pritom na list žalobcu z 9. januára 2001, adresovaný žalovanému, ktorým mali byť zmeny vykonané na mimoriadnom valnom zhromaždení žalobcu 4. januára 2001 včas oznámené žalovanému. Tento list naznačuje, že žalovaný mal informácie o zmenách v spoločnosti žalobcu obdržať včas, vzhľadom na čas, kedy realizoval predmetný obchod s cennými papiermi.

Odvolací súd považuje názor súdu prvého stupňa vo vzťahu k Zmluve o úvere z 21. decembra 2000 za nesúvisiaci s danou vecou. Predmetom sporu nie je Zmluva o úvere z 21. decembra 2000, ale porušenie, resp. neporušenie zmlúv z 28. mája 1999, uzatvorených medzi účastníkmi konania, a to Zmluvy o obstarávaní obchodov so zahraničnými cennými papiermi, ich vysporiadaní a správe a Zmluvy o autorizácii inštrukcií pre vysporiadanie obchodov s cennými papiermi a s tým súvisiacich peňažných prevodov zasielaných faxom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného konštatoval, že v predmetnej veci nie sú splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku podľa ust. § 219 O. s. p. a ani na jeho zmenu (§ 220 O. s. p.), pretože k tomu nemožno pristúpiť pre nedostatočne zistený skutkový stav prejednávanej veci.

Odvolačí súd preto napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.).

Bude preto úlohou prvostupňového súdu, aby v novom konaní postupoval v naznačenom smere a vo veci znova rozhodol, a to aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.), pričom prvostupňový súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O. s. p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 30. apríla 2012

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová